جهان مجازی

یک ابزار نوین

رضا جوالچی

جهان امروز جهان پیشرفت های گوناگون در عرصه فناوری و استفاده از آن در حوزه های مختلف از جمله حوزه های آموزش است. این پیشرفت علوم موجب بازنگری در شیوه های آموزشی شده است، به همین دلیل، تلاش برای یافتن شیوه های جدید به ضرورت انکارناپذیر عصر ما تبدیل شده است. تجربه های گوناگون در جهان، از کشورهای توسعه‌یافته تا کشورهای در حال توسعه، در زمینه های به کارگیری روش های متنوع و جدید در امر آموزش، ضرورت یاد شده در پردازش این روش ها را برای همگان آشکار می سازد. شیوه های سنتی آموزش، به دلیل وابستگی به مولفه هایی همچون محیط فیزیکی، تعداد آموزش‌دهندگان و آموزش گیران و مواردی از این دست عملاً فرصت های برابر آموزشی را از همگان سلب می کند، اما در عصر حاضر که با حضور اینترنت دنیا به دهکده‌ای کوچک تبدیل شده است، دیگر نمی توان به شیوه های سنتی آموزش اکتفا کرد، چرا که به راحتی می توان از تجارب دیگران آگاه شد و در حیطه آموزش، به رشد و توسعه دست یافت. وبلاگ ها به‌دلیل دارا بودن ویژگی های منحصر به فرد می توانند به‌عنوان یک ابزار مهم آموزشی در دنیای امروز مطرح شوند. حضور صدها وبلاگ در فهرست آموزشی سرویس‌دهنده های وبلاگ فارسی نمایانگر درک این مسئله توسط وبلاگ‌نویسان خلاق و هموطن ماست.

...

علم و جوان
http://sianor.blogfa.com

تاریخ شروع: ۱۹ اردیبهشت ۱۳۸۵
تعداد بازدید: نامشخص
فواصل به‌روزرسانی: کمتر از یک هفته
سرویس‌دهنده: بلاگفا
آخرین یادداشت: ۱۱ خرداد ۱۳۸۵

در یک بعدازظهر گرم تابستان، آیا چیزی دلپذیرتر از خوردن یک بستنی خوشمزه و خنک سراغ دارید؟ آیا تاکنون هنگامی که یک بستنی در دست دارید به تاریخچه و چگونگی پیدایش آن توجهی کرده‌اید؟ بستنی به احتمال زیاد نوع تحول‌یافته نوشیدنی های یخ زده است. در قرن چهارم قبل از میلاد، اسکندر کبیر به نوشیدنی های یخ زده یا به اصطلاح امروز تگری، علاقه فراوانی داشته و در مدارک باستانی نیز دیده شده که در سال ۶۲ قبل از میلاد امپراتور روم گروه هایی را به کوهستان های آپنین می فرستاد تا برایش یخ و برف بیاورند، سپس آن را با شربت، پوره میوه یا عسل مخلوط می کرده و می خورد. هزاران سال است که آب یخ زده در آسیا به مصرف خوراکی می رسد. مصرف مواد لبنی یخ زده، اولین بار در ادبیات چین باستان دیده شده است که قدمت این منابع به قرن دوازدهم برمی گردد. بازرگانان و ماجراجویانی چون مارکوپولو، دستور تهیه یخ را از خاوردور به اروپا بردند. در خاورمیانه سال های ۱۶۰۰ م. مخلوط یخ و نمک (برای پایین آوردن نقطه انجماد) برای تولید سریع یخ و انواع مختلف مایعات یخ زده مورد استفاده همگان قرار می گرفت. در سال ۱۶۶۰ م. کافه پروکوپ توسط یک ایتالیایی به نام کولتلی در پاریس افتتاح شد که در آن انواع یخ (طعم‌دار) و خامه یخ زده یا همان بستنی تولید و عرضه می شد. در سال ۱۸۴۳ میلادی، اولین فریزر دستی چرخشی توسط (نانسی جانسون) اختراع و ثبت شد. در فاصله سال های ۱۸۴۸ و ۱۸۷۳ بستنی ساز چرخشی دیگری به ثبت رسید و در سال ۱۸۵۱ اولین واحد صنعتی تولید بستنی توسط جاکوب فیوزل در بالتیمور راه‌اندازی شد. یک سال قبل از پایان قرن «آگوست گالین» دستگاه هموژنیزه‌کننده را اختراع کرد که به ایجاد بافت نرم و خاص بستنی بسیار کمک کرد. با وجود آمدن دستگاه های سردکننده مکانیکی، اولین فریزر افقی یک پارچه توسط اچ. اچ. میلر ساخته شد که قطعات کوچک بستنی، جداگانه فریز می شدند. تاریخچه تولید بستنی در ایران به حدود ۶۰ سال پیش برمی گردد. در دهه های ۳۰ و ۴۰ بستنی فروش ها برای خود اسم و رسمی پیدا کردند و در سال های اولیه تولید بستنی، شکر، شیر و ثعلب را در استوانه های فلزی که در بشکه های چوبی قرار داشت، می ریختند و اطراف استوانه های فلزی را با نمک و یخ می پوشاندند. یخ و نمک باعث می شد دما به حدود ۲۰ درجه سانتیگراد زیر صفر برسد. با این روش تولید بستنی حدود ۸ ساعت طول می کشید. اگر از داستان پیدایش بستنی خوشتان آمده است بد نیست سری به وبلاگ علم و جوان بزنید. وبلاگ علم و جوان در میان چندین مطلب خواندنی در یادداشتی به بحث پیرامون بستنی پرداخته است. نویسنده در قسمتی از مطلب با عنوان شیوه تولید بستنی در کارخانه می نویسد: ماده اولیه برای تولید بستنی خامه و مواد لبنی دیگر است که با شیرین‌کننده مخلوط می شود. این مواد به میزان لازم در یک مخزن مخصوص با دقت مخلوط می شوند. این مخلوط ممکن است شامل مقدار کمی از مواد دیگر مثل ثابت‌کننده‌ها باشد که از ایجاد بلور های یخ در بستنی جلوگیری می کند. این مخلوط سپس به بخش هموژنیزه می رود و در آنجا تحت فشار ۰/۳۰۰ اتمسفر، مولکول های چربی شیر به اندازه کوچک‌تر خرد شده و بستنی را نرم‌تر می کند. پس از این مرحله مخلوط به سرعت سرد می شود و دمای آن تا ۴ درجه سلسیوس پایین می آید و سپس برای فریز شدن آماده می شود. طی فریز شدن بستنی، تیغه های مخصوصی در فریز، مخلوط را به طور مرتب هم می زند تا به اصطلاح هوا بگیرد. در غیر این صورت محصول به‌دست آمده، بلوک سخت و غیرقابل مصرفی از شیر یخ زده خواهد بود. در این مرحله، انواع افزودنی ها مانند میوه، انواع آجیل یا طعم‌دهنده های مایع به مخلوط اضافه می شوند. اکنون این بستنی برای بسته‌بندی در انواع لیتری، لیوانی و چوبی آماده است. در آخرین مرحله، بستنی های قالب‌ریزی شده و آماده در اتاق مخصوص باز هم سردتر شده و برای توزیع آماده می شوند.

سایت‌های دولتی نیاز به امنیت دارند

مینو مومنی

تقریباً هفته‌ای نیست که یک سایت دولتی مورد حمله قرار نگیرد. این اظهار نظر یکی از کارشناسان امنیت شبکه است. وی که طی سال های اخیر موضوع حمله و امنیت سایت های ایرانی را روی اینترنت دنبال کرده تاکید می کند که افزایش سایت های ایرانی و به‌خصوص توجه دولتی ها به ایجاد سایت اینترنتی طی سال های اخیر تاثیر عمده‌ای در بالا رفتن آمار حمله به این دسته از سایت ها داشته است. با این حال به گفته او و بسیاری دیگر حمله به سایت های دولتی ایران با هر هدفی که صورت گیرد هنوز حساسیت چندانی را در مسئولان و افکار عمومی اینترنتی برنمی انگیزد. طی سه، چهار سال اخیر بسیاری از مراکز دولتی، وزارتخانه ها، سازمان های خدمات‌رسانی و... به اجبار یا به دلخواه به ایجاد یک سایت اینترنتی روی آورده‌اند. بسیاری از این سایت ها صرفاً از چند صفحه اطلاعات مختصر درباره گستره فعالیت آن اداره تشکیل شده اما برخی از سایت های دولتی هم وجود دارند که در کنار ارائه اطلاعات بخشی از خدمات خود را نیز از این طریق به مراجعان و علاقه‌مندان ارائه می کنند. شاید در واقع یکی از مزیت های اصلی سایت های دولتی ایرانی در هنگام مورد حمله قرار گرفتن و هک شدن را در این بدانیم که این سایت ها هنوز اطلاعات حیاتی و بسیار مهم را از این طریق ارائه نمی کنند و یا قطع خدمات‌رسانی آن لاین آنها چندان مشکلی برای مخاطبان و مراجعانشان ایجاد نمی کند. از این‌رو معمولاً بروز اتفاق برای این دسته از سایت ها چندان بازتاب خبری ندارد و حتی مواردی هم وجود داشته که یک سایت دولتی برای مدت زمان طولانی مورد حمله قرار گرفته بی‌آنکه حتی کسی از مسئولان آن متوجه شود و نسبت به اصلاح آن اقدامی انجام دهد.

■ یک برنامه در حد طرح

یکی از مهمترین مشکلاتی که سایت های دولتی از آن رنج می برند نداشتن برنامه مدون و افراد متخصص برای توسعه ارائه خدمات آن لاین است. همین موضوع باعث می شود که در بسیاری از اوقات تلاش آنان برای ارائه اطلاعات و یا خدمات از طریق سایت های اینترنتی با مشکل روبه‌رو شود.

یک متخصص امنیت شبکه در این زمینه می گوید: هم‌اکنون در سازمان های دولتی جایگاه شغلی برای کسانی که بحث امنیت شبکه را انجام می دهند نداریم. علاوه بر آن متاسفانه در بحث امنیت سایت ها دانشی وجود ندارد. همه کسانی که اطلاعاتی دارند اطلاعات و دانشی است که خودشان به مرور به دست آورده‌اند، دوستان زحمت خودشان را می کشند اما جایی وجود ندارد که این دانش و اطلاعات کنار هم قرار بگیرد تا معلوم شود این دانشی که آموخته‌ایم بهتر از آن نیز وجود دارد یا نه، شاید دانشی وجود داشته باشد که فراتر از آموخته های ما باشد. به نظر من باید برای این کار متولی مشخص شود یعنی به این معنا که یک سازمان روی ساختار فیزیکی و مقطعی این مسئله کار کند. به هر حال طی سال های اخیر برنامه های معدودی در زمینه افزایش ارتقای امنیت شبکه های دولتی صورت گرفته اما با توجه به آمار نسبتاً بالای نفوذ به سایت های دولتی به نظر می رسد بسیاری از این برنامه ها هنوز به طور کامل پیاده نشده و یا اساساً در حد طرح باقی مانده است.

به گفته کارشناسان امنیت این گروه از سایت ها که برخی نیز با شبکه های داخلی دستگاه های دولتی ارتباط دارد در سطح پایین انجام نمی گیرد. به طور مثال اغلب کاربران برای استفاده از دستگاه های متصل به شبکه های دولتی آموزش های دقیقی درباره حفظ و ارتقای امنیت شبکه نمی بینند و عمدتاً همین کاربران هستند که زمینه را برای نفوذ و رخنه در سایت ایجاد می کنند. بی توجهی به اصول ابتدایی امنیت، استفاده از ای‌میل و دیگر نرم‌افزارهای ارتباطی مواردی از این دست است.

مسئول یک سایت دولتی در این زمینه اعتقاد دارد: بحث امنیت در تمامی سطوح لازم و ضروری است. یک کاربر معمولی که روی شبکه کار می کند باید به طور کامل توجیه شود و آموزش ببیند و بعضی از مسائل برای او آنالیز شود. مثلاً بداند بر اثر سهل انگاری یک نفر در یک سازمان و هنگام چک کردن ای‌میل ممکن است یک فایل اسکریپت آمده و کل شبکه آنها را آلوده کند. این کاربر باید در این سطح آموزش ببیند. به نظر من وقتی کسی می خواهد در بستر اینترنت قدم بزند نه اینکه حتی با یک ماشین به سرعت حرکت کند، برای همین قدم زدن نیز باید با اصول اولیه آشنا باشد وگرنه بعدها دچار مشکل می شود.

■ سرورهای ناامن

علاوه بر موارد ذکر شده انتخاب سرور (server) نه‌چندان مطمئن برای میزبانی سایت های دولتی نیز اشکال دیگری است که بسیاری از مسئولان سایت های دولتی به آن بی‌اعتنا هستند. با توجه به نرخ نسبتاً بالای سرورهای اختصاصی و فقدان کارشناس آشنا به کار با این سرورها اغلب سایت های دولتی روی سرورهایی میزبانی می شوند که تعداد زیادی سایت را یک‌جا روی آن نگهداری می کنند. از آنجا که چنین کاری صرفاً برای کاهش هزینه ها صورت می گیرد اغلب مشکلات امنیتی فراوانی را برای صاحب سرور و همچنین مشتریان که سایت های دولتی را نیز دربر می گیرند سبب می شود.

بسیاری از حملات اخیر صورت گرفته علیه سایت های دولتی عمدتاً با نفوذ به سروری صورت گرفته که تعداد زیادی سایت را به طور یک‌جا روی یک میزبان نگهداری می کرد. در بسیاری از این موارد نیز مشکلات امنیتی نه از سایت ها بلکه از میزبان بوده و به این ترتیب بزرگترین مشکلات از این زاویه ایجاد شده است. مشکلی که طی سال های اخیر گریبان سایت های دولتی ایران را نیز گرفته عدم همکاری شرکت های آمریکایی میزبانی وب با مشتریان ایرانی و به‌خصوص دولتی بوده است. بهانه تحریم عملاً باعث شده کمتر شرکتی حاضر به فروش فضای اینترنتی به سایت های ایرانی باشد و در موارد متعددی نیز به ناگاه سایت های ایرانی را از روی سرور میزبان خارج کرده‌اند که منجر به خسارات متعددی شده است. چنین موضوعی باعث شد که از یکی، دو سال قبل مسئولان ایرانی به فکر ایجاد سرورهای میزبانی وب در داخل کشور بیفتند و زمینه را برای ایجاد این میزبان ها که دیتاسنتر یا IDC نامیده می شوند نیز فراهم کنند.

در نخستین اقدام شرکت فناوری اطلاعات (دیتای سابق) از راه‌اندازی شارع ۲ به عنوان نخستین دیتاسنتر داخلی نام برد. هر چند این دیتاسنتر که در مقاطعی از آن به عنوان دیتاسنتر ملی نیز نام برده شد تبلیغات فراوانی را اطراف خود دید اما خیلی زود مشخص شد ظرفیت این میزبان ملی برای میزبانی کردن حتی یک بخش کوچک از کشور نیز کافی نیست. از این‌رو بلافاصله مجوزهایی در اختیار شرکت های خصوصی قرار داده شد تا اقدام به ایجاد دیتاسنتر کنند. به‌رغم گذشت چند ماه هنوز از راه‌اندازی این دیتاسنترها و یا میزبان های سایت های اینترنتی خبری نیست هرچند کم و بیش گفته می شود آنها از مرحله پایلوت فراتر نرفته‌اند. در این میان شارع ۲ فعالیت خود را به خدمات‌دهی به سایت های دولتی محدود کرده است. اما تعداد سایت های دولتی حداقل طی یکی، دو سال اخیر با چنان افزایشی روبه‌رو شده که این میزبان ملی نمی تواند به تمامی تقاضاها در این عرصه پاسخ دهد. نکته دیگر در این زمینه این است که مشخص نیست حتی میزبان های ایرانی در مقایسه با رقبای خارجی خود از امنیت بهتری برخوردار باشند. هر چند هنوز این میزبانان داخلی به طور جدی مورد ارزیابی قرار نگرفته‌اند و به اصطلاح زیر بار نرفته‌اند اما با توجه به امکانات محدودی که در این عرصه وجود دارد هنوز اطمینان به آنها برای میزبانی سایت های ایرانی کافی نیست. این موضوع خصوصاً از آنجا اهمیت می یابد که بسیاری از بخش های دولتی ایرانی درصدد افزایش فعالیت های آن لاین خود هستند و به مرور قصد دارند که اطلاعات حساس‌تر و مهمتری را از این طریق مبادله کنند. به عنوان مثال با فعالیت پول الکترونیکی و گسترش تجارت الکترونیکی تبادلات مالی از طریق سایت های ایرانی افزایش قابل ملاحظه‌ای خواهد یافت اما در این میان موضوع حفظ امنیت مشتریان نیز به همان نسبت اهمیت می یابد.

■ خرابکاری بدون مزاحمت

چندی پیش برخی از سایت های حساس دولتی و حکومتی توسط یک گروه شناخته شده مورد حمله قرار گرفت. در میان سایت های مورد حمله قرار گرفته سایت های اختصاصی برخی از نهادهای حساس نظام نیز دیده می شد اما جالب آنکه گروهی که اقدام به این کار کرده بود به روشنی و بدون هیچ هراسی از برخورد با آن، خبر آن را به شکل یک عمل موفقیت‌آمیز برای تمامی رسانه ها ارسال کرد. نکته جالب‌تر آنکه به نوشته برخی سایت های اینترنتی این گروه حتی به طور نیمه‌رسمی و آشکار کلاس های آموزشی نیز برای آموزش خرابکاری اینترنتی برپا کرده‌اند. این جرات و اعتماد به نفس در چنین فضایی قطعاً به دلیل عدم برخورد با چنین گروه ها و وقایعی به وجود آمده و دلیل اصلی آن فقدان نهاد و ارگانی برای مقابله با چنین مواردی است. هم‌اکنون کمیته جرایم رایانه‌ای قوه قضائیه و کمیته جرایم رایانه‌ای نیروی انتظامی تنها مراکز مربوط به این گونه جرایم در کشور هستند اما عملاً این دو نهاد فعالیت چشمگیری را در این عرصه انجام نداده و یا فعالیت آنان چندان به اطلاع عموم نرسیده است. معطل ماندن قانون جرایم رایانه‌ای در مجلس نیز بر افزایش این جرایم در جامعه افزوده است. گفته می شود این قانون که حدود یک سال قبل به مجلس ارائه شده تا پایان سال نیز به صحن علنی ارائه نخواهد شد. این شاید بهترین خبر به گروه های خرابکار و هکری باشد که در این فضا آزادانه و بی مزاحمت مشغول فعالیت هستند.

نکته دیگر در موضوع حملاتی است که از سوی خرابکاران خارجی علیه سایت های دولتی سازماندهی می شوند. بسیاری از سایت های ایرانی با انگیزه های سیاسی و یا... طی سال های اخیر مورد حمله قرار گرفته‌اند اما در بسیاری از موارد به دلیل ناشناخته بودن سایت ها و نداشتن بازدیدکننده عملاً کسی متوجه این حملات نشده و یا خیلی زود فراموش شده است، اما با توجه به رشد سایت های ایرانی و افزایش بازدیدکننده ها چنین حملاتی در آینده می تواند امنیت اطلاعات آن لاین ما را به خطر بیندازد.

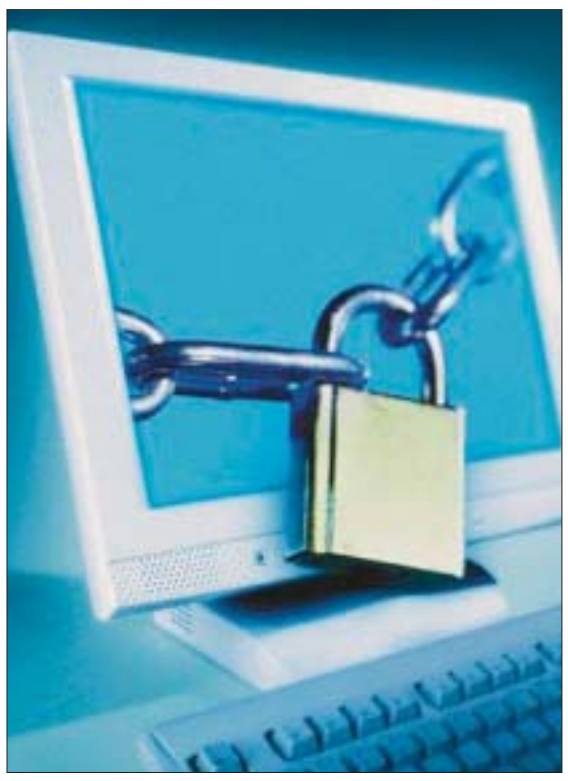

■ بر باد رفتن اطلاعات سایت

به نظر می رسد دولت می تواند از یک بعد و آن نظارت پورت های ورودی و خروجی و دستیابی به اینترنت سیاستی را پیاده کرده و بحث امنیت را از بالا نظارت کند. اما در ابعاد دیگر نیز دولت می تواند از مجموعه و کسانی که درگیر این مسائل هستند حمایت کند.

یک متخصص امنیت شبکه در این باره می گوید: دولت می تواند برای شکل گیری ساختار فیزیکی کمک کند یعنی در اصل هم می تواند حمایت لجستیکی و هم حمایت فنی و ساختاری داشته باشد. هم‌اکنون از سوی دولت طرحی مثل تکفا یا طرح های دیگر ارائه شده اما اگر ما قصد مسافرت داریم باید قبل از اینکه به این فکر باشیم که در راه چه چیزی بخوریم بهتر است اول به فکر اتومبیل و جاده باشیم و ایمنی آن را در نظر بگیریم. در مورد اینترنت که بستر آن بزرگراه نام دارد بهتر است قبل از حرکت روی مسئله امنیت آن توجه کنیم و دولت می تواند روی این مسئله نقش جدی داشته باشد و هم روی مسئله اصلی که ورودی و خروجی اینترنت است و هم در سطوح دیگر. به عنوان نمونه در مورد حمایت از بخش خصوصی که اگر دولت این کارها را انجام ندهد در آینده حتماً ضرر می کنیم چرا که شاید الان ما اطلاعات باارزشی نداشته باشیم که نگران و ناراحت از دست دادن آن باشیم ولی اگر زمانی اطلاعات باارزشی داشته باشیم که بخواهیم به صورت آن لاین در اختیار متقاضیان قرار بگیرد مطمئن باشید اگر آن سیستم تنها یک ساعت به دلیلی از کار بیفتد کل مسیر طی شده برمی گردد به نقطه شروع، یعنی تمام مسیری که با زحمت به جلو سوق داده‌ایم در یک لحظه از دست می دهیم.

■ امنیت دامنه‌های ایرانی

دامنه اینترنتی از جمله بخش های مهم یک سایت اینترنتی به حساب می آید و نگهداری و حفظ امنیت آن به اندازه حفظ امنیت خود محتوای سایت ها و چه بسا بیشتر اهمیت دارد. شاید بتوان گفت در صورت بروز هرگونه اتفاق برای محتوای یک سایت می توان به بازگشت آن محتوا و یا بازآوری اطلاعات از دست رفته اقدام کرد در حالی که در صورتی که یک دامنه اینترنتی از دست برود به دست آوردن مجدد آن محتاج طی کردن فرآیندهای قضایی بین‌المللی دشوار و طولانی است. به همین جهت نگهداری از یک دامنه اینترنتی خصوصاً برای بخش های دولتی بسیار مهم و حساس است. طی سال های اخیر بسیاری از سایت های دولتی ایرانی با دامنه های ایرانی ir. فعالیت می کنند که همین موضوع امنیت آن را تا حد زیادی بالا می برد. به‌رغم این حتی در مورد دامنه های فارسی نیز نمی توان به نحو کامل اطمینان خاطر داشت چرا که امکان بروز کوچکترین اشتباه می تواند منجر به اتفاقات بسیار ناگواری شود.

چندی قبل دسترسی یک فرد به اطلاعات دامنه یک سازمان دولتی باعث شد تا سایت این سازمان با مشکل شدید مواجه شود. این موضوع باعث شد تا موضوع امنیت پایین دامنه های فارسی مورد بحث قرار گیرد. دکتر سیاوش شهشهانی مدیر دامنه های فارسی در این باره می گوید: امنیت دامنه های ir. در حد مطلوبی است و تاکنون گزارشی مبنی بر نفوذ یا تهاجم نداشته‌ایم. در چند ماه اخیر تنها به یک مورد در یکی از سازمان ها که تصور می شد، نفوذی به داخل سایت آن سازمان شده است برخوردیم، اما پس از بررسی، مشخص شد فردی خارج از سازمان به پسورد مسئول فنی آن دسترسی پیدا کرده بود و این مسئله ربطی به دامنه ir. نداشت. به گفته وی دامنه های ir. در مقایسه با دامنه هایی مانند com، net و org از امنیت بالایی برخوردارند، حتی گاهی دیده شده که برخی از این دامنه ها مورد تهاجم قرار گرفته‌اند اما درباره دامنه های ir. در چند سال اخیر تاکنون هیچ مورد نفوذ یا تهاجمی گزارش نشده است.

موضوع دیگر در زمینه دامنه سایت های دولتی این است که با بی‌تجربگی مدیر فنی یک سازمان و یا سایت دولتی این دامنه ها از سوی شرکت هایی خریداری می شوند که به بهانه ارائه دامنه ارزان‌تر کیفیت نامناسبی را ارائه می دهند. چند سال قبل ده ها دامنه اینترنتی سایت های دولتی ایران در جریان یک حمله اینترنتی به کنترل یک گروه خرابکار افتاد. در جریان بررسی ها مشخص شد که این دامنه ها به دلیل ارزان بودن از یک شرکت چینی، فروش دامنه خریداری شده‌اند. هر چند این شرکت هر دامنه را به نسبت شرکت های دیگر بسیار ارزان‌تر در اختیار مشتریان خود می گذارد اما ضعف امنیتی آن کاملاً جبران‌کننده قیمت پایین آن است و ممکن است ضررهای هنگفتی را به بخش های دولتی وارد سازد.

یک کارشناس دامنه های اینترنتی در این باره می گوید: موضوع دامنه های اینترنتی از اهمیت بسیار بالایی در امنیت یک سایت برخوردار است و این متاسفانه چیزی است که بسیاری از مدیران سایت های دولتی به آن توجهی نمی کنند. در این زمینه بروز مشکل متاسفانه در اغلب اوقات ضربات جبران‌ناپذیر و یا بسیار سنگینی را به مجموعه خصوصاً دولتی وارد می کند و از این‌رو توجه به امنیت یک دامنه بسیار مهم است. در این زمینه اغلب توصیه می شود که سایت های دولتی به یک دامنه قانع نباشند و چندین دامنه را برای مواقع خاص و بحرانی به صورت رزرو در اختیار داشته باشند.

■ ارزیابی امنیتی میزبان‌های خارجی

در حالی که همچنان استقبال از میزبان های وب خارجی در میان بخش های دولتی و خصوصی ما رواج دارد آنچه در این میان به عنوان مشکل گریبانگیر بسیاری از سایت ها و مسئولان آنها است، عدم شناخت نسبت به میزبان های وب خارجی از نظر امنیت است. عرضه بسیاری از سرورهای خارجی به مشتریان ایرانی اغلب بدون هیچ اطمینان و یا گارانتی خاصی صورت می گیرد. در بسیاری از اوقات شرکت های میزبان وب ایرانی که هاست (HOST) را به صورت عمده از شرکت های خارجی خریده و آن را به صورت قطعه‌قطعه در اختیار مشتریان ایرانی خود قرار می دهند برای کاهش هزینه های خود از بسیاری امکانات امنیتی و کاربردی چشم‌پوشی می کنند و همین باعث می شود که ضریب امنیت سایت تا حد زیادی کاهش پیدا کند. در بررسی که چند ماه قبل توسط یک گروه امنیتی از سایت های دولتی صورت گرفته بود مشخص شد قریب به ۷۰ درصد از سایت های دولتی ایران مشکل امنیتی دارند. با توجه به اینکه در بسیاری اوقات این ضعف های امنیتی به اطلاع مدیران سازمان ها و نهادهای دولتی نمی رسند اغلب در مواقعی بروز می یابند که یک حمله اینترنتی صورت گرفته باشد. بر این اساس مشکل اصلی آنجا است که مسئولان سایت ها و نهادهای دولتی حتی اگر از این ضعف اطلاعی داشته باشند نحوه رفع آن را نمی دانند و یا اساساً در هنگام خرید فضای اینترنتی نحوه تست امنیتی آن را نمی دانند.

اوایل امسال در نخستین جلسه کمیسیون امنیت فضای تبادل اطلاعات (افتا) استان تهران، موضوع ارزیابی امنیتی هاست های خارجی در دستور کار قرار گرفت. این کمیسیون به منظور حمایت از کاربران و سایت های داخلی که در خارج از کشور و روی سرورهای خارجی میزبان می شوند طی طرحی ارزیابی امنیتی آنها را در دستور کار خود قرار داد و بر این اساس قرار است نسبت به آگاه‌سازی شرکت ها، کاربران و سایت های داخلی در انتخاب سرورهای مناسب اقدام کنند. هر چند هنوز از نوع این آگاه‌سازی و شیوه اجرای این تست امنیتی اطلاعاتی در دسترس نیست اما به نظر می رسد حداقل این موضوع باعث می شود که انتخاب آگاهانه‌ای نسبت به تعیین سرور یک سایت در اختیار مدیران سایت ها باشد و صرفاً از روی تبلیغات اقدام به خرید نکنند.

شاید چنین ارزیابی را از جهتی دیگر بتوان برای همه سایت های ایرانی نیز انجام داد و به نوعی متوجه شد کدام سایت های دولتی و حتی غیردولتی از امنیت کافی برخوردارند و کدام یک دارای ضعف هستند. نکته‌ای که در این زمینه مطرح است استفاده از نرم‌افزارهای غیراصل در سرورهای خارجی است. با توجه به اینکه بسیاری از شرکت های ایرانی به هیچ‌روی اقدام به خرید نسخه های اصل نرم‌افزارهای اینترنتی نمی کنند و در سرورهای خارجی نیز امکان استفاده از نسخه های کپی و غیراصل وجود ندارد در بسیاری از اوقات نرم‌افزارهای استفاده شده در سرورهای خارجی در حد نسخه های ابتدایی و آسیب‌پذیر باقی می مانند و این موضوع باعث می شود که ضریب نفوذ آنها در مقابل حملات اینترنتی افزایش یابد.

مدیر یکی از شرکت های میزبان وب ایرانی می گوید: سرورهای خارجی در بسیاری اوقات اجازه نصب نرم‌افزارهای مهم امنیتی را که ما به صورت قفل شکسته از بازار تهیه می کنیم نمی دهد البته در اغلب مواقع چنین موضوعی از سوی کاربران و مدیران سایت ها حس نمی شود و تنها با یک تست دقیق امنیتی این موضوع قابل دریافت است اما در واقع همین نقاط ضعف نرم‌افزاری می تواند زمینه را برای برنامه‌ریزی یک حمله اینترنتی آماده کند. حل این مشکل شاید چندان به مدیران سایت ها و شرکت های میزبان وب مربوط نباشد و بیشتر به حل موضوع کپی‌رایت و خرید نرم‌افزارهای اصل مرتبط شود اما واقعیت این است که حتی اگر امروزه یک شرکت میزبان وب بخواهد با خرید نسخه های اصل نسبت به ارتقای سیستم خود اقدام کند سایت های دولتی و حتی خصوصی توجیه این افزایش قیمت را نمی پذیرند و بلافاصله به انتقال فضای اینترنتی خود به یک شرکت دیگر و ارزان‌تر اقدام می کنند. این در واقع یک مشکل عمومی در این زمینه است.

...

نگرانی درباره وضعیت سایت های دولتی ایران در حالی رو به افزایش است که اخیراً موجی از پرتال‌سازی و سایت‌سازی بخش های دولتی را دربرگرفته است. هر چند تا قبل از این بسیاری از سازمان ها و نهادهای دولتی عملاً به سمت ایجاد سایت اینترنتی نمی آمدند و رغبتی برای حضور آن لاین نشان نمی دادند اما اخیراً نوعی هجوم برای ایجاد سایت و یا پرتال از سوی دولت دیده می شود که از یک سو این هجوم را باید به فال نیک گرفت و از سوی دیگر باید این پرسش را مطرح کرد که آیا امنیت نیز در برنامه های پرتال سازی و سایت‌سازی جایگاهی دارد یا خیر.

خلاصه مطلب

۱- افزایش سایت های ایرانی و به‌خصوص توجه دولتی ها به ایجاد سایت اینترنتی طی سال های اخیر تاثیر عمده‌ای در بالا رفتن آمار حمله به این دسته از سایت ها داشته است.
۲- دامنه اینترنتی از جمله بخش های مهم یک سایت اینترنتی به حساب می آید و نگهداری و حفظ امنیت آن به اندازه حفظ امنیت خود محتوای سایت ها و چه بسا بیشتر اهمیت دارد.
۳- موضوع دیگر در زمینه دامنه سایت های دولتی این است که با بی‌تجربگی مدیر فنی یک سازمان و یا سایت دولتی این دامنه ها از سوی شرکت هایی خریداری می شوند که به بهانه ارائه دامنه ارزان‌تر کیفیت نامناسبی را ارائه می دهند.

آن لاین

یک سایت، یک رویا

علی‌محمد آقازمانی

طراحی و راه‌اندازی یک پایگاه وب جذاب و کاربردی برای جامعه مخاطبان هدفی است که صاحبان پایگاه های اطلاع‌رسانی در اینترنت در نظر می گیرند. امروزه به عنوان یک عنصر غیرقابل منفک از برنامه اطلاع‌رسانی و ارتقای اثر بخش تبلیغاتی اشخاص حقیقی و حقوقی دنیا تلقی می شود. هیچ رسانه‌ای در دنیا سراغ نداریم که با حداقل هزینه، حداکثر کارایی را برای مخاطب خود به ارمغان بیاورد. بودجه های تبلیغاتی در رسانه های سنتی مثل مطبوعات، رادیو تلویزیون و تبلیغات محیطی از لحاظ حجم بیننده و مدت حضور، محدودیت های زیادی را برای پخش‌کننده آگهی و متقاضی آگهی دربردارد. تعداد ماشین هایی که در یک بزرگراه از روبه‌روی جایگاه بیلبورد تبلیغاتی شما عبور می کنند، محدود است. آگهی روزنامه‌ای شما، حتی در پرمخاطب‌ترین روزنامه جهان، توسط افراد خاصی در منطقه و زمانی خاص قابل مشاهده است. تبلیغات تلویزیونی نیز با هزینه های سرسام‌آورش هیچ تضمینی برای تماس تلفنی و الکترونیکی مشتریان با شما ارائه نمی دهند. اما ساخت یک وب‌سایت و تبلیغ الکترونیکی آن در سایت های پرمخاطبی مثل گوگل و یاهو که ماهانه بیش از ۳۰۰ میلیون نفر از آنها استفاده می کنند، کارایی بیشتری را به همراه دارد. اگر از روش تبلیغاتی (CPC Cost Per Click) یا تبلیغ اینترنتی به ازای کلیک بر روی هر آگهی استفاده کنید، زمانی از شما پول دریافت می شود که کاربران حتماً روی آگهی تبلیغاتی اینترنتی شما کلیک کرده و به سایت وارد شوند. در مقایسه با روش CPI که روشی برای دریافت هزینه تبلیغاتی، صرفاً با نمایش هر بار آگهی بر روی سایت است، CPC، تضمین بیشتری برای حضور مخاطبان در سایت ما دارد. اگر از ترفندها و جذابیت های خاص در طراحی بنر خود استفاده کرده باشید و چیدمان مطالب و طراحی سایت شما، منطبق با اصول طراحی وب و اطلاع‌رسانی الکترونیکی باشد، می توانید به کسب مخاطب فعال از طریق یک بازاریابی الکترونیکی فراگیر، مطمئن باشید. براساس آمارهای گروه تحقیقات اینترنتی ipwalk (http://www.ipwalk.com)، اکنون ۷۲ میلیون دامنه در اینترنت به ثبت رسیده است که نیمی از آنها بر روی پسوند com. بوده است. گروه پسوندهای ccTLD (COUNTRY CODE TOP LEVEL DOMAIN) که مربوط به دامنه هایی با پسوندهای کشوری مثل fr. - de. - ir. و امثالهم است، روز به روز با مخاطب بیشتری مواجه می شود. آمریکا و آلمان که امروزه، بیشترین دامنه های اینترنت را در اختیار دارند، توجه زیادی به راه‌اندازی سایت بر روی پسوندهای کشوری خود دارند. این توجهات، اکنون در میان جامعه کاربران ایرانی علاقه‌مند به راه‌اندازی سایت نیز در حال شکل گیری است. پژوهشگاه دانش های بنیادی ایران www.nic.ir، اکنون بیش از ۲۰ هزار دامنه روی پسوند ir. ایران ثبت کرده است. قریب به ۵ میلیون عضو جامعه وبگردبازان ایرانی در وب، ده ها هزار سایت و صدها هزار وبلاگ راه‌اندازی کرده‌اند. شاهد گسترش زبان، ادبیات، فرهنگ و توانمندی علمی و صنعتی ایران در فراگیرترین رسانه دیجیتال جهان هستیم. رویاهایی که قبلاً، صاحبان کسب و کار برای تصاحب آن، در آمال طلایی غوطه‌ور بودند، اکنون جامه عملی‌تری به خود می بینند. کسب و کار در سرزمین دیجیتالی وب، فرصت های شغلی و تحقیقاتی فراوان و مزیت های رقابتی فوق‌العاده ممتازی را برای اقشار مختلف جامعه به ارمغان آورده است. این فاکتورها، در تحقق شعار یک سایت یک رویا! تاثیرگذار بوده است. اگر پایگاهی با زبان های مختلف، طراحی مالتی‌مدیا و مدیریتی توانا و موثر، برای جامعه کاربران هدف طراحی و راه‌اندازی شود، در صورت تبلیغ و به‌روز رسانی فراگیر، شانس مشاهده شدن توسط یک میلیارد کاربر وب را خواهد داشت. امروز، از هر ۶ نفر عضو کره خاکی، یک نفر عضو دهکده جهانی وب است. این چنین پتانسیل عالی و در دسترس، طلایی‌ترین موقعیت اطلاع‌رسانی را برای صاحبان فرهنگ، صنعت و دانش فراهم کرده است. میلیون ها دلار درآمد سایت های بزرگ وب از طریق تبلیغات الکترونیکی، خود گواهی آشکار بر اهمیت اطلاع‌رسانی تحت وب در دهه اخیر دارد. اکنون پادکست www.podcast.ir، ابزاری برای تبلیغات شنیداری را فراهم کرده است. سیستم RSS، اشتراک گذاری به روز داده های آن لاین را بر روی پورتال های مختلف فراهم کرده است و موتور جست‌وجویی با ۱۰ میلیارد ایندکس مثل گوگل، دسترسی آسان به میلیون ها وب‌سایت را مهیا کرده است. همه اینها، در خلق و آفرینش جهان مجازی ما، موثر بوده‌اند. هر پدیده، ابزار، رویداد، نام و شهرتی اکنون در وب دارای مراجع مختلف است. در هر موضوع و عنوانی که فکر کنید در اینترنت سایت یا وبلاگ یا وب پیجی در دسترس است. پورتالی مانند freetranslation.com نیز، برای ترجمه همزمان ده ها زبان به یکدیگر در دسترس شما است. هیچ بهانه‌ای برای ناتوانی وب در پاسخگویی به نیازهای روزانه علمی و... شما، وجود ندارد و یافت اطلاعات از این شاهراه پهناور، به ق